

Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 4
2513 AA DEN HAAG

**Directoraat-generaal
Bedrijfsleven & Innovatie**
Directie Ondernemerschap

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
F 070 378 6100 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/ezk

Datum 30 oktober 2018
Betreft Aanbieding publicatie 'Staat van het MKB - Jaarbericht 2018'

Ons kenmerk
DGBI-O / 18262097

Bijlage(n)
1

Geachte Voorzitter,

Op woensdag 3 oktober 2018 publiceerde het Nederlands Comité voor Ondernemerschap (hierna: het Comité) het Jaarbericht Staat van het MKB 2018, voor het derde achtereenvolgende jaar. De publicatie bevat nieuwe cijfers van het CBS over het Nederlandse midden- en kleinbedrijf (mkb) en een analyse hiervan. De titel is veelzeggend: *MKB in tijden van transitie – Beroep op aanpassingsvermogen van ondernemers en overheid*. We staan als samenleving voor een aantal grote transities op bijvoorbeeld het terrein van digitalisering en verduurzaming. Het is daarom van belang dat zowel de overheid als ondernemers in staat zijn, of worden gesteld, zich hieraan aan te passen.

Het Jaarbericht van vorig jaar was voor mij één van de bouwstenen voor het MKB-actieplan, dat ik op 29 juni jl. aan uw Kamer heb gestuurd en dat op 10 oktober jl. tijdens van het AO Ondernemen & Bedrijfsfinanciering met uw Kamer is besproken.

Bijgevoegd treft u het Jaarbericht 2018 aan. In deze brief ga ik in op de belangrijkste bevindingen van het Comité en hoe die zich verhouden tot het MKB-actieplan van het kabinet. Ik zie het Jaarbericht als een bevestiging en een aansporing. Een bevestiging dat het MKB-actieplan een goede zet is en een aansporing voor mij en het hele kabinet om het mkb en de overheid klaar te maken voor de transities waar Nederland voor staat.

Kernboodschap Jaarbericht

In het Jaarbericht stelt het Comité dat het op het eerste oog goed gaat met de Nederlandse economie en met het mkb. In 2017 werkten er 4,4 miljoen mensen in het mkb en droeg het mkb 227 miljard euro bij aan het bbp. De werkgelegenheid in het mkb nam toe met 132.000 mensen en is daarmee goed voor 80 procent van de groei van de werkgelegenheid in het bedrijfsleven. Het mkb is divers en bedient vele duizenden deelmarkten en niches, zowel regionaal als per sector.

Volgens het Comité is dit echter niet het hele verhaal. De groei van de productiviteit nam voor het eerst sinds jaren echt af, van 2,3% in 2016 tot 1,3% in 2017. In het licht van ontwikkelingen zoals digitalisering en verduurzaming en

het toenemende tekort aan gekwalificeerd personeel ziet het Comité reden om een 'winstwaarschuwing' af te geven. De winstwaarschuwing is bedoeld als aanmoediging voor zowel ondernemers als overheden om hun aanpassingsvermogen te vergroten.

Het Jaarbericht bevat een aantal inzichten voor succesvol ondernemerschap. Het realiseren van productiviteitsgroei kan volgens het Jaarbericht op vele manieren. Succesvolle bedrijven onderscheiden zich in belangrijke mate op hun investeringsgedrag: ze investeren fors in kennis, mensen en digitalisering. Ze voeren daarnaast proactief personeelsbeleid, gericht op moderne, ICT-gedreven organisaties en durven scherpe keuzes te maken over waar de toekomst van hun onderneming ligt. Dat vraagt een hoge kwaliteit van ondernemerschap en een hoge kwaliteit van management. Succesvolle bedrijven zijn actieve vernieuwers van hun organisatie en werkprocessen.

Het Comité geeft aan dat de overheid meer ruimte kan bieden voor ondernemerschap door de toegang tot talent en financiering te verbeteren, door goede regelgeving en fiscaliteit én door de modernisering van de publieke dienstverlening. Door investeringen in menselijk kapitaal en door de modernisering van de arbeidsmarkt komt talent sneller op de juiste plek. De toegang tot kapitaal wordt verbeterd door het financiersaanbod te vergroten en te diversifiëren. Daarnaast vraagt het Comité de overheid om te waarborgen dat er open markten zijn met een level playing field, zodat ook kleine ondernemingen succesvol kunnen ondernemen. De aansporingen van het Comité vinden hun weerslag in de acties die voortvloeien uit het MKB-actieplan.

MKB-actieplan

De boodschap in het Jaarbericht en de aanbevelingen van het Comité neem ik ter harte. Ik ben trots op de Nederlandse mkb'ers en op wat zij presteren. Het mkb is belangrijk voor de Nederlandse economie. Met het MKB-actieplan ligt er nu een plan om het Nederlandse mkb over de volle breedte te versterken. Daarbij is er aandacht voor de thema's die voor het mkb van belang zijn: menselijk kapitaal, financiering, digitalisering, toepassing van innovatie, internationaal ondernemen, regelgeving en fiscaliteit.

Er is inmiddels een hoop in gang gezet in het kader van het MKB-actieplan. Een kleine greep hieruit: met MKB !dee heb ik mkb'ers uitgedaagd om – met financiële ondersteuning van EZK – te werken aan oplossingen voor tekorten op het gebied van technisch personeel. Ik zal uw Kamer hier nog nader over informeren, maar de respons bij de eerste tranche is in ieder geval al hoog. Daarnaast heb ik regionale praktijktesten op het gebied van digitalisering mkb geïnitieerd, waarbij ondernemers beter toegang krijgen tot kennis over digitale technologie. Tevens ben ik bezig met het opschalen van het concept van regionale financieringstafels om de toegang tot financiering voor ondernemers te vergroten.

Tot slot

Ik vind het bijzonder waardevol dat er jaarlijks een gedegen analyse wordt gemaakt over mkb en ondernemerschap op basis van de actuele CBS-gegevens. Het Jaarbericht helpt mij bij het ontwikkelen van beleid. Ik moedig het Comité aan

**Directoraat-generaal
Bedrijfsleven & Innovatie**
Directie Ondernemerschap

deze kennisontwikkeling door te zetten en daar wederom actief mkb'ers en experts bij te betrekken.

Hoogachtend,

mr. drs. M.C.G. Keijzer
Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat

Ons kenmerk
DGBI-O / 18262097